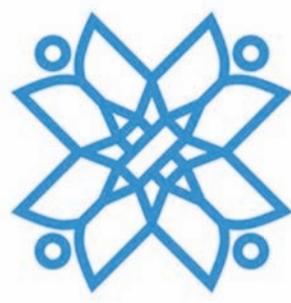

Təhsil millətin gələcəyidir!

İkinci səhifə

Heydər Əliyev

Bakıda Süni İntellekt Akademiyası açıldı

AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ

Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyinin orqanı

13 sentyabr 2025-ci il

Nº34 (9140)

www.muallim.edu.az

muallim@media.edu.az

Süni İntellekt Akademiyasının əsas məqsədi süni intellekt sahəsinə mütəxəssisler hazırlamaq və ölkədə rəqəmsal transformasiyanı sürətləndirməkdir. Akademiya həmçinin gələcəkdə Azərbaycanı regionda süni intellekt təhsili və innovativ layihələrin tətbiqi üzrə aparıcı mərkəzə çevirməyi hədfləyir.

Bax səh.3

Qafqazın seysmologiyasını araşdırın gənc tədqiqatçı

Hazırda Strasburqdə Azərbaycan tərəfindən dəstəklənən 20-dən çox tələbə doktorantura təhsil alır. Əger Azərbaycanda yerli universitetlər müasir elmi-texniki avadanlıq və qrant imkanları ilə bu tədqiqatçıları daim dəstekləse, dünyannın müxtəlif ölkələrində dövlət dəstəyi ilə təhsil alan çox sayıda tələbələr ölkəmizin elmi və sənayesi üçün çox ümidi verici mütəxəssis olacaqdır.

Bax səh.5

Birləşmiş Dünya Məktəbinin ilk azərbaycanlı tələbəsi

UWC-nin rəhbər tutduğu princip ondan ibarətdir ki, məktəb şagirdi təkcə universitetə yox, bətövüldə həyatə hazırlamalı, onlarda həm uğur, həm də uğursuzluq yaşaması bacarıqlarını aşılmalıdır, bu hissələr təmkinli yanışlığı öyrətməlidir. Buna nail olmaq üçün isə məktəbdə "Yaradılıq, fealiyyət və xidmət" programı çərçivəsində onlarla fərqli layihələr heyata keçirilir.

Bax səh.6

Azərbaycanın basketbol yığması Avropa Kubokunun gümüş medalını qazanıb

Azərbaycanın basketbol yığması Avropa Kubokunda ikinci yeri tutub. Danimarkanın paytaxtı Kopenhagen-də basketbolun 3x3 növü üzrə Avropa Kubokuna yekun vurulub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, turnirde iştirak edən qadınlardan ibaret Azərbaycan millisi final oyununda son dünya çempionu olan Niderland yığması ilə qarşılaşdı. Rəqibinə 16:21 hesabı ilə meğlub olan komandamız gümüş medal qazanıb. Azərbaycan millisi qrup mərhələsində Fransa (21:16) və Ukraynaya (21:14), 1/4 finalda Polşaya (16:13), yarıfinalda isə İspaniyaya (21:17) qalib gəlmişdi.

2025-2026-ci tədris ilində ümumilikdə 2.2 milyon nəfərin təhsil alacağı proqnozlaşdırılır

2025-2026-ci tədris ilində 130 mindən çox şagird birinci sinifdə təhsil alacaq

Son 10 ildə müəllimlərin orta aylıq əməkhaqqı 3 dəfəyə qədər artıb

Məktəblərdə müəllimlərin keyfiyyəti sertifikasilaşdırma nəticəsində yüksəlib

2025-2026-ci tədris ilində ali təhsilin bütün səviyyələrinə 75 min tələbə qəbul olunub

Yeni tədris ilindən ilk dəfə olaraq tələbələr SABAH qruplarına 1-ci kursdan qəbul ola biləcəklər

"Bu stadion uşaqların həm idman, həm də təhsili üçün mühüm rol oynayacaq"

Andrey SEVCHENKO:

"Bu stadion Bakıdakı uşaqlar üçün unikal fürsətdir. Bu təsəbbüs FIFA prezidenti Kanni Infantinonun destəyi ilə reallaşıb və uşaq futbolunun gələcəyi üçün çox vacibdir. Mon Kiiev kənarında böyükündə daha yaxşı futbol meydançasının arzusunda idim. Bu gün isə Bakıda uşaqlar üçün unikal bir fürsət yaradılıb. Bu stadion uşaqların həm idman, həm də təhsili üçün mühüm rol oynayacaq. Azərbaycan gözəl və güclü bir ölkədir, ilk dəfə burada oluram və çox xoş təsəssüratlarla ayrırlam."

Bax səh.4

AZƏRBAYCAN SAVADLILIQ SƏVIYYƏSİNƏ GÖRƏ İLK 5-LİKDƏ

Savadlılıq səviyyəsi 100 faiz!

Dünyada 8 Sentyabr Beynəlxalq Savadlılıq Günüün qeyd olunması savadlılığın fərdlərin, ailələrin və cəmiyyətlərin inkişafında nə qədər vacib rol oynadığını bir daha vurğulayıb. "Azərbaycan müəllimi" Dövlət Statistika Komitəsinin (DSK) ən son məlumatlarına əsasən xəber verir ki, 2025-ci ildə ölkəmizdə əhalinin savadlılıq səviyyəsi 100%-ə (99,8) çatıb. Bu, Azərbaycanın savadlılıq sahəsində dünya üzrə ən yüksək göstəricilərə sahib ölkələrdən biri edir. UNESCO-nun məlumatlarına əsasən, 177 ölkə arasında Azərbaycan 100% savadlılıq səviyyəsinə malik 13 ölkədən biridir. Azərbaycan bu sıyahıda 5-ci yerdədir. Ölkəmizdə kişilər arasında savadlılıq səviyyəsi 99,9%, qadınlar arasında 99,7 faiz təşkil edir.

Ukrayna - 100%
Özbəkistan - 100%
Şimali Koreya - 100%
Qazaxıstan - 100%
Azərbaycan - 100%
Finlandiya - 100%
Norveç - 100%
Gürcüstan - 100%
Lüksemburq - 100%
Quam - 100%
Andorra - 100%
Qrenlandiya - 100%
Lixtenstejn - 100%

100% savadlılıq
dərəcəsi olan ölkələr

Global səviyyədə 2025-ci ildə dünya üzrə orta savadlılıq səviyyəsi 86,3%-dir. Bu göstərici kişilər üçün 90, qadınlar üçün isə 82,7% təşkil edir. Müqayisə edildikdə görəmək olar ki, Azərbaycan əhalisinin savadlılıq səviyyəsi global ortalamadan əhəmiyyətli dərəcədə yüksəkdir.

Yetər KƏRİMLİ

YENİ

tədris ilinə hədəflərlə

Elm və təhsil naziri media üçün brifinq keçirib

Sentyabrın 11-də elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev media üçün brifinq keçirib. Brifinqdə təqdimatla çıxış edən Emin Əmrullayev aşağıdakı məsələləri xüsusi olaraq qeyd edib. Təqdimatdan sonra media nümayəndələrini maraqlandıran çoxsaylı suallar cavablandırılıb.

2025-2026 -ci tədris ilində ümumilikdə 2.2 milyon nəfərin təhsil alacağı proqnozlaşdırılır.

2025-2026-ci tədris ilində 130 mindən çox şagird birinci sinifdə təhsil alacaq.

Məktəbəqədər təhsildə əhatəlilik ölkə təhsilinin üzümüddəti dövrde daha yaxşı olmasına təsir edən ən vacib məsələdir.

Yeni tədris ilində tərbiyəçi-müəllimlərin sertifikatlaşdırılması olacaq və 2026-ci ildə bunun tətbiqi planlaşdırılır.

Son 4 ildə lisey və gimnaziyalara qəbul 2 dəfəyə qədər artıb. Məqsəd ölkədə gimnaziyaların sayı 100-ə çatdırmaqdır.

Cari ilin sertifikatlaşdırma prosesinin müsahibə merhəlesi bitdikdən sonra ümumilikdə 72 minden çox təhsilverənin əməkhaqqına əlavələr edilib.

Son 10 ildə müəllimlərin orta aylıq əməkhaqqı 3 dəfəyə qədər artıb.

Məktəblərdə müəllimlərin keyfiyyəti sertifikatlaşdırma nəticəsində yüksəlib.

Son illərdə 600-ə yaxın yeni məktəb tikilmiş və ya əsaslı təmir olunmuş, qəzalı məktəblərin sayı 2 dəfədən çox azalaraq 400-ə enib.

Tam orta təhsil seviyyəsi üzrə 14 məktəbdə yeni təməyül tədris modeli pilot tətbiq olunacaq.

Ötən il 147 müəssisədə rasionallaşdırma tədbirləri həyata keçirilib. Yeni tədris ilində daha 113 müəssisə ilə bağlı qərar veriləcək.

Ümumi təhsil müəssisələrinin direktorlarının işo qəbulunda yeni yanışmalarla əsasən, namizədlərin sertifikatlaşdırma bali əsas meyarlardan biri kimi qəbul edilmişdir. Şagird sayı 500-dək olan müəssisələrə seçim zamanı ərazi prinsipinə baxılacaq.

Bu ilden Bakı məktəblərində jurnallar ləğv olunur və “Rəqəmsal məktəb” platforması fəaliyyətə başlayır.

2025-2026-ci tədris ilində ali təhsilin bütün seviyyələrinə 75 min tələbə qəbul olunub.

Son 10 ildə ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu 40%-dən çox artıb. Dövlət sifarişli əsaslarla qəbul olan tələbələrin sayı 2 dəfədən çox artıb.

Yeni tədris ilindən ilk dəfə olaraq tələbələr SABAŞ qruplarına 1-ci kursdan qəbul ola biləcəklər.

2025-2026-ci tədris ilü üzrə peşə təhsili müəssisələrinə qəbul olunan tələbələrin 75%-i dövlət sifarişi əsasında təhsil alacaq.

Ölkəmiz “QS 2026” global reytingində Cənubi Qafqaz regionu üzrə liderdir.

“2025-2026-ci tədris ili: yeniliklər və hədəflər” mövzusunda tədbir keçirilib

Emin ƏMRULLAYEV:

Mükemməl sistemlər yeniliklər tətbiq edilən sistemlərdir. Yaxşı sistem odur ki, bu sistemin yaxşı nailiyyətləri var. Dərsliklər baxımından biz hazırda kafidən yaxşıya gedən istiqamətdəyik. Prioritetləri analiz etmək lazımdır ki, biz hərədan hara getdiyimizi anlaya bilək. Biz 16-12% məktəbəqədər əhatəlilikdən 40%-ə golub çıxa bilmışik. Biz bunun neticələrini zaman keçidcə görəcəyik. 2013-cü ildə məhz cənab Prezident tərefindən imzalanan “Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strateyi” Azərbaycan təhsilinin göləcəyi üçün əsaslı bir baxış təqdim etdi. O sonadə o vaxt üçün ölkəmizdə təhsilin necə olmazı olduğunu çox geniş və mükemməl şəkildə təsvir edirdi. 2013-2014-cü illərdə bəzən həmin arzuları təhlil edib, başlangıç nöqtəmizi müəyyənləşdirməyə çalışdıq. Burada həm ictimaiyyətin, həm də mütəxəssislərin fikirləri önməli oldu. 2013-cü ilin təhlillərinə görə isə Azərbaycan təhsil sistemi bezi sahələrdə qeyri-kafi seviyyədə idi. Burada “kafi” sözünün mənfi mənada yox, minimal standartlara cavab verən, lakin zoif seviyyədə kimi qəbul etmək lazımdır. Yəni təhsil sistemimiz ya qeyri-kafi, ya da minimal seviyyədə idi, bunun da üzərində işləmək zəruri idi. Həmin dövrdən bəri təhsil sistemində ciddi inkişaf üçün addımlar atılıb.

Sentyabrın 12-də “2025-2026-ci tədris ili: yeniliklər və hədəflər” mövzusuna həsr olunmuş tədbir keçirilib.

Tədbirdə elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev, millət vekilleri, ali təhsil müəssisələrinin rektörleri, Elm və Təhsil Nazirliyinin tabeliyində fealiyyət göstərən qurumların rəhbər heyəti və əməkdaşları, təhsil mütaxassisleri, media qurumlarının rəhbərləri, direktör və müəllimlər iştirak ediblər.

Tədbirdə elm və təhsil nazirinin sözləndirilməsi ilə başlayıb, ardınca şəhidlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükütlə yad edilib.

Tədbirdə ilk olaraq çıxış edən Məktəbəqədər və Ümumi Təhsil üzrə Dövlət Agentliyinin direktoru Eşqi Bağırov ötən tədris ilində əldə olunan nailiyyətlər, aparılan təhsil islahatları, mövcud problemlər və onların həlli istiqamətində atılan addımlardan söz açıb, perspektivdə nəzərdə tutulan məsələlər, yeni tədris ilinin əsas hədəflərindən bəhs edib.

Daha sonra Təhsil İnstitutunun direktoru vəzifəsini icra edən, elm və təhsil nazirinin müşaviri Elnur Əliyev çıxış edib.

Elnur Əliyev şagird nailiyyətlərinin milli qiymətləndirilməsi prosesi onların sosial rifahın yaxşılaşdırılmasına yanaşı, şagirdlərin keyfiyyətli təhsilə çıxış imkanlarını genişləndirməyə xidmət edir. Bu istiqamətdə atılan addımlar davam etdiriləcək, qiymətləndirmə mexanizmisi isə daha da təkmilləşdiriləcək. Həqiqətən da nəticə çox sevindiricidir: şəhər məktəblərinə təyin olunan müəllimlərin göstəricisi 80 faizdən yuxarıdır, kənd məktəblərinə təyin olunan müəllimlərin göstəricisi isə 70 faizdən yuxarıdır. Ümumilikdə bu il 4 min 500-ə yaxın müəllim həm test, həm də müsahibə mərhələlərindən uğurla keçərək ümumi təhsil müəssisələrinə qəbul olunub.

Eşqi BAĞIROV:

Müəllimlərin peşəkarlıq seviyyəsinin qiymətləndirilməsi prosesi onların sosial rifahın yaxşılaşdırılmasına yanaşı, şagirdlərin keyfiyyətli təhsilə çıxış imkanlarını genişləndirməyə xidmət edir. Bu istiqamətdə atılan addımlar davam etdiriləcək, qiymətləndirmə mexanizmisi isə daha da təkmilləşdiriləcək. Həqiqətən da nəticə çox sevindiricidir: şəhər məktəblərinə təyin olunan müəllimlərin göstəricisi 80 faizdən yuxarıdır, kənd məktəblərinə təyin olunan müəllimlərin göstəricisi isə 70 faizdən yuxarıdır. Ümumilikdə bu il 4 min 500-ə yaxın müəllim həm test, həm də müsahibə mərhələlərindən uğurla keçərək ümumi təhsil müəssisələrinə qəbul olunub.

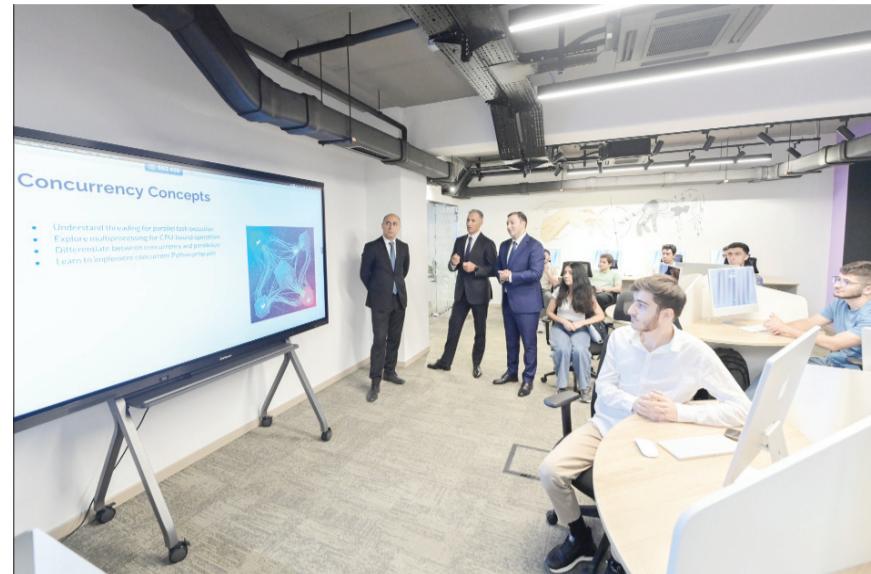
Emin ƏMRULLAYEV:

Son 4 ildə ümumi təhsildə dərs keyfiyyətinin artırılması məqsədilə həyata keçirilən keyfiyyət monitorinqlərinin neticələri açıqlanıb. Elm və Təhsil Nazirliyinin həyata keçirdiyi bu monitorinqlər yalnız dərs prosesini deyil, məktəbin idarəə olunması, ümumi mühiti və şagird davranışlarını da əhatə edir. Lakin bu təqdimatda əsas diqqət dərs keyfiyyəti ilə bağlı toplanmış məlumatlara yönəlib. Son 4 il ərzində 400 məktəbdə 17300 dərs dinlənilib və bu dərslərlə bağlı sistemi məlumat bazası formalasdırılıb. Monitorinqlər, əsasən, ibtidai və ümumi orta təhsildə Azərbaycan dil, riyaziyyat, ingilis dil və digər fənləri əhatə edib. Dinlənilən hər 10 dərsdən 7-de tədrisin keyfiyyəti zəif olub. Hər 10 dərsdən 3-də müəllimlər vaxt və resurslardan səmərəli istifadə ediblər. Hər 10 dərsdən 7-de formativ qiymətləndirmə düzgün aparılmışdır.

Emin Əmrullayev Süni İntellekt Akademiyasının açılışında iştirak edib

Akademiyanın əsas məqsədi süni intellekt sahəsində mütəxəssislər hazırlamaq və ölkədə rəqəmsal transformasiyanı sürətləndirməkdir

Sentyabrın 8-də Bakıda Süni İntellekt Akademiyasının (AI Academy) açılış mərasimi keçirilib.

Tədbirdə elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev, rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri Rəşad Nəbiyev iştirak ediblər.

Açılmış mərasimində akademiyanın fəaliyyət planı, təhsil programları və ölkədə süni intellekt ekosisteminin inkişafına dair qarşıya qoyulan hədəflərlə bağlı məlumat verilib. İştirakçılar tədrisi mühitini və yaradılmış şəraitlə tanış olub, tələbə-

lərlə təhsil prosesini hazırlıq, onla-rin gözləntiləri və gələcək planları barədə fikir mübadiləsi aparıblar.

Qeyd edək ki, "AI Academy" AZCON Holding-in dəstiyi ilə fə-

aliyyət göstərəcək tədris mərkəzidir. Akademiya "Azərbaycan Respublikasının 2025-2028-ci illər üçün süni intellekt Strategiyası"na əsasən yaradılıb.

Süni İntellekt Akademiyasının əsas məqsədi süni intellekt sahəsində mütəxəssislər hazırlamaq və ölkədə rəqəmsal transformasiyanı

sürtənləndirməkdir. Akademiya həmçinin gələcəkdə Azərbaycanı regionda süni intellekt təhsili və innovativ layihələrin tətbiqi üzrə aparıcı mərkəzə çevirməyi hadaflayır.

Tədris programları beynəlxalq standartlara uyğun hazırlanıb və dünyadan aparıcı universitetlərinin təcrübəsinə əsaslanır. Akademik həyat süni intellekt və müasir texnologiyalar sahəsində zöngül təcrübəyə malik mütəxəssislərden ibarətdir.

Akademiyanın fəaliyyətində

global elmi mühitə integrasiya prioritet istiqamətlərdən biridir. Bu məqsədlə süni intellekt sahəsində dünyanın aparıcı ali təhsil müəssisələri olan Massachusetts Texnologiya İnstitutu (MIT), Kaliforniya Universiteti, Carnegie Mellon Universiteti, Harvard Universiteti ilə əməkdaşlıqlar qurulub. Bu nüfuzlu universitetlərin professor və alimləri akademiyaya qonaq mühəzirəçi kimi dəvət olunacaqlar.

Süni İntellekt Akademiyası fəaliyyətində elmi-tədqiqat işləri və

innovativ layihələrin hazırlanması kimi istiqamətlərə xüsusi önem verir. Burada təhsil alan gənclər və mütəxəssislər startap ideyalar üzərində işləmək, tətbiqi layihələrdə iştirak etmek və beynəlxalq təcrübədən faydalanaq imkanına malik olacaqlar.

Tədbirdə həmçinin süni intellekt geniş dil modeli prototipi təqdim olunub. Bu prototip ümumiylükde 10 milyard token və 1,2 milyon sintetik məlumat üzərində istiqaməti öyrənmə və tənzimləmələr aparıl-

maqla ərsəyə götürülib. Layihə Azərbaycanın suveren süni intellekt potensialının müraciətini nümayiş etdirməklə yanaşı mili innovasiya ekosisteminin inkişafında mühüm rol ola biləcək.

Akademiyanın təqdim etdiyi bütün tədris programları tam təqdimlərə əsasla həyata keçirilir. Programları qəbulun növbəti mərhələləri və digər yeniliklər barədə məlumatlar "AI Academy"nin rəsmi veb-saytı və sosial media hesablarında yayımlanacaq.

Elm və təhsil sahəsində əməkdaşlıq genişləndirilir

Nazir müavini Azərbaycan və Macarıstan arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Birgə Hökumətlərarası Komissiyanın 11-ci iclasında iştirak edib

Sentyabrın 5-də elm və təhsil nazirinin müavini Həsən Həsənlı Azərbaycan Respublikasının nümayəndə heyətinin tərkibində Budapeşt şəhərində keçirilən Azərbaycan Respublikası ilə Macaristan Respublikası arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Birgə Hökumətlərarası Komissiyanın 11-ci iclasında iştirak edib.

İclasda çıxış edən nazir müavini iki ölkə arasında elm və təhsil sahəsində mövcud əməkdaşlığın cari vəziyyəti barədə iclas iştirakçılarını məlumatlandıraraq Türk Dövlətleri Təşkilatı çərçivəsində elm və təhsil sahəsində ölkələrimiz arasında birgə əməkdaşlıq, Azərbaycan Respublikası ilə Macaristan Respublikası arasında Hökumətlərarası Təqaüd Proqramları, ali təhsil müəssisələri arasındakı əməkdaşlığın cari vəziyyəti və bu kimi bir səra digər mühüm məsələlərə toxunub. Nazir müavini bildirib ki, elm və təhsil sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsi, birgə layihələrin icrası və təcrübə mübadiləsinin həyata keçirilməsi üçün geniş imkanlar mövcuddur.

Komissiyanın iclasında həmçinin iki ölkə arasında iqtisadi, ticarət, enerji, kənd təsərrüfatı, eləcə də mədəniyyət sahələrində əməkdaşlığın mövcud vəziyyəti və potential imkanları müzakirə olundu. İclasın sonunda Hökumətlərarası Komissiyanın hömətdərləri tərəfindən iclasın yekunlarına dair Protokol imzalanıb.

Universitelərərə, elm və təhsil sahəsində əməkdaşlıq və inkişaf perspektivləri müzakirə edilib

Həsən Həsənlı İğdır Universitetinin rektoru və Litvanın Azərbaycandakı səfiri ilə görüşüb

Sentyabrın 12-də elm və təhsil nazirinin müavini Həsən Həsənlı İğdır Universitetinin rektoru Ekrem Güler və Litva Respublikasının Azərbaycan Respublikasındaki fövqəladə və solahiyətli səfiri Kestutis Vaskelevicius ilə görüşüb.

Görüş çərçivəsində universitelərərə, eləcə də elm və təhsil sahəsində əməkdaşlıq və inkişaf perspektivləri müzakirə edilib.

"İnsan kapitalı və təhsil" İşçi qrupunun növbəti iclası keçirilib

İşçi Qrupunun rəhbəri, elm və təhsil nazirinin müavini Kənan Kərimzadə iclasda çıxış edib

Sentyabrın 12-də Elm və Təhsil Nazirliyində "Azərbaycan Respublikasının 2022—2026-ci illərde sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"nın "XXI əsrin tələblərinə uyğun təhsil" məqsədine müvafiq olaraq "İnsan kapitalı və təhsil" İşçi qrupunun növbəti iclası təşkil olunub.

İclasda təhsil istiqamətində son dövrlərdə həyata keçirilmiş tədbirlər, əldə olunanın müalicələr və qarşılardakı dövr üçün planlar müzakirə edilib.

İşçi qrupunun rəhbəri, elm və təhsil nazirinin müavini Kənan Kərimzadə açılış nitqil ilə çıxış edərək Strategiyada nəzərdə tutulan tədbirlər üzrə ötən dövrde əldə olunanın müalicələr barədə etrafı məlumat təqdim edib, yarımillik hesabatla bağlı nəzərə alınmalı məqamları diqqətə çatdırıb.

Iqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin icraçı direktorunun müavini Ramin Hüseyn çıxışında icraçı qurumlar tərəfindən həyata keçirilmiş işləri yüksək qiymətləndirərək hesabatın sonunda nəzərdə tutulan digər tədbirlərin icrasının təmin olunmasının və davamlı izlənilməsinin əhəmiyyətini vurgulayıb.

Daha sonra Mərkəzin Monitoring və qiymətləndirmə şöbəsinin Səmərəliliyin qiymətləndirilməsi sektorunun müdürü Arzu Süleymanov görülürən işlərə dair monitoring hesabatını təqdim edib. O, hədəf indikatorları üzrə icra vəziyyəti, mövcud çətinliklər, təkliflər və gələcək planlar barədə iclasa iştirakçılarını məlumatlandırdı.

Hesabatın təqdimatından sonra İşçi qrupunun üzvləri müzakirədə iştirak edib, rəy və təkliflər səsləndirilib və görülən işlərin effektivliyinin artırılması istiqamətində verilən təqsisiyyələrə uyğun olaraq növbəti adımlar müəyyənləşdirilib.

IDMAN

Bakı məktəblərində yeni futbol meydancaları istifadəyə verilib

Azərbaycan Futbol Federasiyaları Assosiasiyanın (AFFA) təşəbbüsü və FIFA-nın dəstəyi ilə paytaxt məktəblərində futbol infrastrukturunu gücləndirilir. Sentyabrın 9-da Bakı şəhəri 247 nömrəli tam orta məktəbin həyətində inşa olunan yeni futbol meydancasının açılış mərasimini keçirilib.

Açılış mərasimində elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev, AFFA prezidenti Rövşən Nəcəf, Ukrayna Futbol Assosiasiyanın rəhbəri, məşhur futbolçu Andrey Şevçenko və FIFA nümayəndələri iştirak ediblər. FIFA prezidenti Kanni Infantino isə mərasimə videomüraciət ünvanılayıb.

Tədbirdə vurgulanıb ki, bu kimi layihələr məktəblilərin sağlam böyüməsi, idman mədəniyyətinin formalşaması və futbolun kütləvişdirilməsi baxımdan mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev çıxışında bildirib ki, FIFA-nın “Məktəb arenası” layihəsi uşaqların futbola marağının artıracaq və Azərbaycanda futbolun inkişafına töhfə verəcək: “Biz fiziki tərbiyəni sadəcə fənn kimi deyil, gənc nəslin sağlam və hərtərəfli inkişafı üçün vacib sahə kimi görürük”.

AFFA prezidenti Rövşən Nəcəf çıxışında vurğulayıb ki, layihə uşaqların həm fiziki inkişafına, həm də sağlam həyat tərzini marağını artırıb:

“Təhsil müəssisələrində futbola göstərilən diqqət uşaqların səsial bacarıqlarının inkişafına və asudə vaxtlarının səmərəli keçirilməsinə imkan yaradır. Bu il məktəblərənə futbol çempionatı da start götürürcək”.

Ukrayna Futbol Assosiasiyanın rəhbəri Andrey Şevçenko çıxışında Azərbaycan xalqına və AFFA-ya, Elm və Təhsil Nazirliyinə təşəkkürünü bildirib:

“Mən uşaqlıqda daim daha yaxşı futbol meydancasının arzusunda olmuşam. Bu gün isə Bakının uşaqları üçün unikal bir fırsat yaradılıb. Bu stadion onların həm idmanı, həm də təhsili üçün mühüm rol oynayacaq”.

A.Şevçenko həmçinin Azərbaycanın gözəl və güclü olduğunu vurğulayaraq, burada ilk dəfə olduğunu və xox təssüratlarla ayrıldığını qeyd edib.

AFFA və FIFA-nın birgə təşəbbüsü çərçivəsində paytaxtın digər təhsil müəssisələrində də idman infrastrukturunu yaradılar. Artıq 138 nömrəli tam orta məktəbin həyətində də futbol meydancası inşa olunub. Məktəblərdə belə meydancaların yaradılması şagirdlərin idman bacarıqlarını inkişaf etdirməsinə, sağlam həyat tərzinə marağın artmasına və aktiv gənc nəslin formalşamasına xidmət edir.

Açılış mərasimi çərçivəsində 138 və 247 nömrəli tam orta məktəblərin şagirdləri arasında simvolik futbol oyunu keçirilib.

Yetər KƏRİMLİ

Emin ƏMRULLAYEV:

“FIFA-nın “Məktəb arenası” layihəsi çərçivəsində məktəbdə yaradılan infrastruktur uşaqların idmanla, xüsusilə futbolla daha çox maraqlanmasına səbəb olacaq. Bu təşəbbüs Azərbaycanda futbolun inkişafına olan diqqətin bariz nümunəsidir. Biz fiziki tərbiyə dərslərinə sadəcə adı fənn kimi deyil, gənc nəslin sağlam və hərtərəfli inkişafı üçün vacib sahə kimi yanaşırıq. Azərbaycan gəncliyi üçün bədən bənzər tərbiyəsi, idman və sağlam həyat tərzi vacib prioritetlərdəndir. Bu səbəbdən də ölkədə idmanın təbliği və inkişafı istiqamətində dövlət səviyyəsində davamlı addımlar atılır”.

Rövşən NƏCƏF:

“Ölkədə futbolun populyarlaşdırılması və uşaq futbolunun inkişafı strateji hədəflərdən biri kimi müəyyən olunub. Bu istiqamətdə görülən tədbirlər sırasında məktəblərdə futbolun təşviqi və futbolla məşğul olan şagirdlərin sayının artırılması xüsusü yer tutur. “Sağlam bədənə sağlam ruh” prinsipi osasında qurulan bu strategiya təhsil və idmanı bir araya gətirərək daha balanslı və dayanıqlı inkişaf modelini formalşdırmağa xidmət edir. Elm və Təhsil Nazirliyi və digər tərəfdəş qurumlarla birgə həyata keçirilən layihələr göləçək nəsil üçün sağlam və uğurlu mühitin formalşmasına müüm töhfə verir”.

Andrey ŞEVÇENKO:

“Bu stadion Bakıda uşaqlar üçün unikal fırsatdır. Bu təşəbbüs FIFA prezidenti Kanni Infantinonun dəstəyi ilə reallaşdırılmışdır. Bu uşaq futbolunun geleceyi üçün çox vacibdir. Mən Kiiev kənarında böyüyəndə daha yaxşı futbol meydancasının arzusunda idim. Bu gün isə Bakıda uşaqlar üçün unikal bir fırsat yaradılıb. Bu stadion uşaqların həm idman, həm də təhsili üçün mühüm rol oynayacaq. Azərbaycan gözəl və güclü bir ölkədir, ilk dəfə burada oluram və çox xoş təessüratlarla ayrılıram”.

“Biz fiziki tərbiyə dərslərinə sadəcə adı fənn kimi deyil, gənc nəslin sağlam və hərtərəfli inkişafı üçün vacib sahə kimi yanaşırıq”

"Gənc alimlərimiz"

Son illerdə dünyanın müxtəlif nüfuzlu universitetlərində təhsil alan azərbaycanlı gənclərin elmi-tədqiqat sahələrində ciddi uğurlara imza atması hər birimizi sevindirir. İstedadlı gənclərimiz Azərbaycan üçün mühüm əhəmiyyət və aktuallıq kəsb edən elmi-tədqiqatlarda iştirak etmələri ölkəmizin gələcək elmi potensialının gücləndirilməsində əhəmiyyətli faktordur. "Azərbaycan müəllimi"nin budəfəki müsahibi ötən həftə dünyanın nüfuzlu elmi nəşrlərində olan "Science" jurnalında baş müəllif kimi məqaləsi dərc olunan, Azərbaycan Dövlət Neft və Senaye Universitetinin yetirməsi Zaur Bayramovdur. Ölkəmizdə mühəndislik ixtisasları sahəsində müümü töhfələri ilə seçilən ADNSU-nun istedadlı məzunu yaxından tanıyıq:

- Orta təhsili Sumqayıt şəhəri Tağıyev qəsəbəsindəki 6 nömrəli tam orta məktəbdə almışam, 2018-ci ildə Azərbaycan Dövlət Neft və Senaye Universitetində (ADNSU), Elm və Təhsil Nazirliyinin xüsusi programı olan SABAH qrupları çərçivəsində "Geologiya mühəndisliyi" ixtisası üzrə bakalavr təhsili fərqlənmə diplomu ilə bitirmişəm. İlk beynəlxalq təhsil təcrübəm isə 2018-2019-cu tədris ilində həkumətlərərə taqəd ilə Çin'in dünyada top 15-də yer alan Pekin Universitetində olub. 2020-2022-ci illerdə Fransız-Azərbaycan Universitetində (Strasburg Universiteti və ADNSU) Yer elmləri üzrə magistr təhsili ilə fərqlənmə diplomu ilə bitirmişəm. Bu müddədə mühüm mərhələlərdən biri 2022-ci ilin ilk yarısında Fransada Renn-1 Universitetində təcrübə programı olub ki, burada praktiki tədqiqat bacarıqları qazanmışam. 2020-2022-ci illerdə Bakıda "Azərkosmos"da peyk kontrolleri kimi çalışmışam. 2022-ci ilin ikinci yarısından "Campus France" fəqəti ilə Fransanın Strasburg Universitetinin doktorantura programına qəbul olmuşam. Demək olar ki, təhsilimin böyük hissəsi Elm və Təhsil Nazirliyinin dəstəyi böyük olmuşdur və dövlətimizin yaratdığı şərtlərdən həmişə istifadə etmişəm.

- Strasburg Universitetinin doktoranti olaraq üzrənərən çalışığımız elmi mövzular, tədqiqatlar barədə məlumat verməyinizi istərdim...

- Doktorantura tədqiqatı Cənubi Qafqaz və Şimalı İrəmin yer qabığının tektonik deformasiyasının monitoringi ilə bağlıdır. Bildiyiniz kimi, Qafqaz tarixən dağlıcı 6.0-7.0 maqnitudlu zəlzələlər yaşayır. 1139-cu ildə Gəncəde, 1667, 1892, 1902-ci illerdə Şamaxıda, 1988-ci il Spitakda və 1991-ci il Raçada və son olaraq, 2000-ci ildə Baku daş vərmiş zəlzələlər regionun dərinində öyrənilməsini tələb edir.

Tədqiqatımda seysmik, peyk-radar məlumatları və səni intellekt üsullarının kombinasiyasından istifadə edirəm. Məqsədim gərginlik yüksən və dağlıcı zəlzələlərlə qırılma potensialına malik feal tektonik strukturların xarakteristikalarını dəqiqliklə sənədləşdirməkdir.

- İmpakt faktorlu jurnallarda dərc olunan məqalələriniz barədə məlumat verərdiniz. Hansı nüfuzlu jurnallarda dərc olunmuşsunuz? Akademik dairələrdə elmi işlərinizə, tədqiqatlarımıza maraq necədir?

- Sentyabrın 4-de mənim birinci müəllif olduğum və Fransanın aparıcı elmi institutları ilə birgə ən yüksək nüfuzlu jurnal olan "Science"da (impakt faktoru: 47.0) məqaləm

dərc olunub. Məqalə 2023-cü ildəki Türkiye zəlzələsinin 1000 km məsafədə Azərbaycanda səssiz zəlzələni və 50-dən çox palçıq vulkanın dinamik olaraq təhlükəndirməsi ilə bağlıdır. Məqalədə Azərbaycan Dövlət Neft və Senaye Universitetinin adı qeyd olunur. Bu notice ilə men bir çox beynəlxalq konfranslarda və elmi seminarlarda iştirak etmişəm. Bunlara Oksford Universitetində elmi seminar, Avstriya və Fransada keçirilən konfranslar daxidir.

Məqalə haqqında İspaniyanın məşhur "El País" qəzeti ispan dilində və beynəlxalq "The Conversation" qəzeti fransız dilində paylaşım edib.

- Tədqiqatlarını, qeyd etdiyin kimi, zəlzələ problemlərinin tədqiqi ilə bağlıdır. Bu sahaya marağınız nə ilə bağlıdır? Azərbaycan aktiv seysmoloji zona hesab olunur və tədqiqatlarınızda Azərbaycana da yer ayırrısunuzu?

- Bolı, tədqiqatımda Qafqaz və Şimalı İrəmin seysmikliyi ilə bağlıdır. Azərbaycan, bütövlükdə Qafqaz regionu seysmik cəhətdən aktiv Alp-Himalay qırışlığının mərkəzi zonasıdır. Lakin müraciətək tektonik quruluşu və məlumat azlığı səbəbindən bu bölgəye çox az diqqət yetirilib. Regionumuzda böyük maqnitudlu zəlzələlər uzun fasılərlərə baş verir, deformasiya prosesi ləngdir və bu da seysmiklik barədə nəticə cixarması çoxluşdur. Bu səbəbdən radar peykleri ilə uzaqdan müşahidə və seysmoloji stansiyalar vəsitlelərə böyük zəlzələlər arasında olan vaxt ərzində tektonik fayların gərilmə toplamasının izlenilməsini hayata keçirirəm. Bu məlumat-

Dövlətimiz doktorantlarının xaricdə hazırlanmasına böyük maliyyə dəstəyi göstərir

Zaur BAYRAMOV:

"Hədəfim Qafqazın seysmologiyası ilə bağlı tədqiqatımı xarici elmi-tədqiqat institutlarında davam etdirməkdir"

ların toplanılması və dəqiqlikə emal və təhlil olunması ilərlərə vaxt alır bir prosesdir və böyük kompətisi hesablaması resursları tələb edir. Lakin men bu işi sevərek həyata keçirirəm. Bu sahəyə marağım, magistratura dövründə hollandiyalı seyyah Jan Stryusun 17-ci əsrdə Qafqaz seyahəti ilə bağlı qeydlərində 1667-ci il Şamaxı zəlzələsinin təsviri oxudıdan sonra yaramıb. Dəhşət dolu təsvirdə Azərbaycannı o dövrəki əsas şəhərinin, Şamaxının necə dağıntılla qərəb olduğunu, 80.000 insanın hələk olduğunu və seyətinin 5-10 il sonra olmasına baxmayaqaraq

şəmər və infrastruktur yoxdur. Riskin azalması iso infrastrukturun möhkəmləndirilməsindən, zəlzələ zamanı düzgün davranışın və məarifləndirmədən keçir.

- Yeraltı təkənlər, palçıq vulkanları - bunlar barədə məlumatlıyım. Ancak sizin tədqiqatlarınızda "səssiz zəlzələ" problemi də qoyulur. "Səssiz zəlzələ"ni necə başa düşməliyik?

- Səssiz zəlzələ terminologiyası çox yənidir və elmde yaranan yeniliklər (GPS və peyk texnologiyaları) ilə uzadıqan müşahidə əsaslıdır. Buna görə bəzən tələbələr səssiz zəlzələ adı zəlzələlər kimi yetərindən seysmoloji, GPS və peyk əsaslıları ilə ölçülü bilinçli titrəyişlər və mühüm deformasiyalara səbəb olur. Tədqiqat, xüsusən "Science" jurnalında dərc olunan məqaləm bu səssiz zəlzələ probleminə həsr olunub. Səssiz zəlzələnin ilk peyk-radar şəkilini, GPS və seysmoloji əsaslılarla Türkiye zəlzələsinin dalğalarından təsirlənərək bas verdiyinin detallı izahını ilk dəfə Azərbaycanda görmək olur. Bundan sonra Azərbaycanda müşahidə olunan bu hadisə elmi ədəbiyyatda sessiz zəlzələnin on böyük nümunəsi kimi göstərilecek. Ümid edek ki, bununla beynəlxalq elmi cəmiyyət Qafqazın seysmikliyini diqqətinə artıracaq.

- Biz hazırda səni intellektin bütün cinahlardan "nūcuma" keçdiyini müşahidə edirik. Səni intellekt zəlzələlərin öyrənilməsində effektiv olaraq bilərmi və bunu necə izah edərdiniz?

- Səni intellekt dünyada bütün elm sahələrində artıq geniş tətbiq olunan vasitədir. Seysmologiyada səni intellekt, böyük höcmədə seysmik stansiyalarında gizli qalan kiçik maqnitudlu zəlzələlər aşkar edə bilir. Seysmoloji mərkəzlərdə analitik zəlzələlər adətən manual əsaslıdır (bir və ya bir nəçər seysmoloqu seysmoloji yazıları izləməsi) müyyən edilmişler və nezərə alsaq ki, her hansı bir ölkədə 80-dən çox stansiyası olsa, zəlzələlər gündəlik kataloqlaşdırılmış uzun müddət vaxt alır və çox sayıda insan resursu tələb edir. Səni intellekt modelləri ilə isə standart performanslı kompüterdə 30-dan çox stansiyadan gündəlik zəlzələlər kataloqluqun cəmi 2 dəqiqəyə hazırlamaq məməkündür. Yadda saxlamaq lazımdır ki, istənilən səni intellekt modelləri insanlar tərəfindən hazırlanır və bu modellərdən istifadə etməklə alınmış nəticələrin insanlar tərəfindən yenidən yoxlanılması vacib prosedur olur.

- Azərbaycanda yer elmlərinin öyrənilməsi və tədrisi, bu sahədə müvafiq kadr hazırlığı barədə fikirlərinizi də bölgəməyinizi istərdik. Bu sahə ölkəmiz üçün nə dərəcədə perspektivlidir?

- Azərbaycan zəngin neft-qaz yataqlarına sahib olduğu üçün yer elmlərinin öyrənilməsinin tarixi böyükdür. Lakin elm son illərdə sürətlə inkişaf edir və bəzən ölkələr bu elmi yenilikləri öz sonayelərində tez bir zamanda tətbiq edirlər. Hazırda dünya elminin və sonayesinin əsas diqqəti yenilənə bilən enerji, kosmik, kimya və səni intellekt sah-

Science

Very-long-range dynamic triggering of mud volcano unrest and silent magnitude-6 fault slip

Editor's summary

Earthquakes can trigger silent slip and mud volcanoes, but rarely have the processes been observed together or at long distances. Bayramov *et al.* documented the flare-up of more than 50 mud volcanoes in the West Caspian Kura basin and substantial aseismic slip across seven faults immediately after the 2023 Turkey-Syria earthquakes over 1000 kilometers away. Their findings suggest that seismic waves increased pore pressure in the basin, leading to regional inflation, mud volcano eruption, and reduced effective stress on faults. Faults in fluid-rich basins

lərindən yönəlib. Azərbaycanda isə hazırlıda investisiya yarılan sahələrdə biri de yenilənəbilən enerji resurslarından və dövlətimiz 2035-ci ilə kimi təmiz enerji mövzusunda ciddi addımlar atr. Ümumilikdə, yer elmlərinin sahəsinə daxil olan bu resurlara külək, günəş və geotermal enerji mənbələrini göstərmək olar ki, ölkəmizin bu sahələrdə potensialı da çox böyükdir. Gələcəkdə Azərbaycanın bu potensialından istifadə edərək, diversifikasiya olunmuş təmiz enerjinin Avropa və Asiya bazarına ixrac etmə şansı çox böyükdir. Lakin bu məsələ yerlərə kadrarın hazırlanmasından və müxtəlif enerji növünü her biri üçün uyğun orzunun seçiləməsindən keçir. Bəzi universitetlər yenilənəbilən və təmiz enerji mövzusunda tədris proqramları açır. Lakin Azərbaycandakı tədris proqramlarının çoxu hələ ki, müasir yeniliklərə osasın tam yenilənməyib. Azərbaycanda yerlər və xarici universitetlər arasında birgə tədris layihələri var ve bu da resurs şirkətləri üçün yaxşı geoloq və geofizik-mühəndisliklər yetişdirmək üçün kifayətdir. Amma məzunların çoxu akademik fealiyyət məraqlanmadığında görə yerli təhsilər və məsələlərdən istifadə etmək mümkündür. Azərbaycanda yerlər və xarici universitetlər arasında birgə tədris layihələri var ve bu da resurs şirkətləri üçün yaxşı geoloq və geofizik-mühəndisliklər yetişdirmək üçün kifayətdir. Amma məzunların çoxu akademik fealiyyət məraqlanmadığında görə yerli təhsilər və məsələlərdən istifadə etmək mümkündür. Azərbaycanda yerlər və xarici universitetlər arasında birgə tədris layihələri var ve bu da resurs şirkətləri üçün yaxşı geoloq və geofizik-mühəndisliklər yetişdirmək üçün kifayətdir. Amma məzunların çoxu akademik fealiyyət məraqlanmadığında görə yerli təhsilər və məsələlərdən istifadə etmək mümkündür. Azərbaycanda yerlər və xarici universitetlər arasında birgə tədris layihələri var ve bu da resurs şirkətləri üçün yaxşı geoloq və geofizik-mühəndisliklər yetişdirmək üçün kifayətdir. Amma məzunların çoxu akademik fealiyyət məraqlanmadığında görə yerli təhsilər və məsələlərdən istifadə etmək mümkündür. Azərbaycanda yerlər və xarici universitetlər arasında birgə tədris layihələri var ve bu da resurs şirkətləri üçün yaxşı geoloq və geofizik-mühəndisliklər yetişdirmək üçün kifayətdir. Amma məzunların çoxu akademik fealiyyət məraqlanmadığında görə yerli təhsilər və məsələlərdən istifadə etmək mümkündür. Azərbaycanda yerlər və xarici universitetlər arasında birgə tədris layihələri var ve bu da resurs şirkətləri üçün yaxşı geoloq və geofizik-mühəndisliklər yetişdirmək üçün kifayətdir. Amma məzunların çoxu akademik fealiyyət məraqlanmadığında görə yerli təhsilər və məsələlərdən istifadə etmək mümkündür. Azərbaycanda yerlər və xarici universitetlər arasında birgə tədris layihələri var ve bu da resurs şirkətləri üçün yaxşı geoloq və geofizik-mühəndisliklər yetişdirmək üçün kifayətdir. Amma məzunların çoxu akademik fealiyyət məraqlanmadığında görə yerli təhsilər və məsələlərdən istifadə etmək mümkündür. Azərbaycanda yerlər və xarici universitetlər arasında birgə tədris layihələri var ve bu da resurs şirkətləri üçün yaxşı geoloq və geofizik-mühəndisliklər yetişdirmək üçün kifayətdir. Amma məzunların çoxu akademik fealiyyət məraqlanmadığında görə yerli təhsilər və məsələlərdən istifadə etmək mümkündür. Azərbaycanda yerlər və xarici universitetlər arasında birgə tədris layihələri var ve bu da resurs şirkətləri üçün yaxşı geoloq və geofizik-mühəndisliklər yetişdirmək üçün kifayətdir. Amma məzunların çoxu akademik fealiyyət məraqlanmadığında görə yerli təhsilər və məsələlərdən istifadə etmək mümkündür. Azərbaycanda yerlər və xarici universitetlər arasında birgə tədris layihələri var ve bu da resurs şirkətləri üçün yaxşı geoloq və geofizik-mühəndisliklər yetişdirmək üçün kifayətdir. Amma məzunların çoxu akademik fealiyyət məraqlanmadığında görə yerli təhsilər və məsələlərdən istifadə etmək mümkündür. Azərbaycanda yerlər və xarici universitetlər arasında birgə tədris layihələri var ve bu da resurs şirkətləri üçün yaxşı geoloq və geofizik-mühəndisliklər yetişdirmək üçün kifayətdir. Amma məzunların çoxu akademik fealiyyət məraqlanmadığında görə yerli təhsilər və məsələlərdən istifadə etmək mümkündür. Azərbaycanda yerlər və xarici universitetlər arasında birgə tədris layihələri var ve bu da resurs şirkətləri üçün yaxşı geoloq və geofizik-mühəndisliklər yetişdirmək üçün kifayətdir. Amma məzunların çoxu akademik fealiyyət məraqlanmadığında görə yerli təhsilər və məsələlərdən istifadə etmək mümkündür. Azərbaycanda yerlər və xarici universitetlər arasında birgə tədris layihələri var ve bu da resurs şirkətləri üçün yaxşı geoloq və geofizik-mühəndisliklər yetişdirmək üçün kifayətdir. Amma məzunların çoxu akademik fealiyyət məraqlanmadığında görə yerli təhsilər və məsələlərdən istifadə etmək mümkündür. Azərbaycanda yerlər və xarici universitetlər arasında birgə tədris layihələri var ve bu da resurs şirkətləri üçün yaxşı geoloq və geofizik-mühəndisliklər yetişdirmək üçün kifayətdir. Amma məzunların çoxu akademik fealiyyət məraqlanmadığında görə yerli təhsilər və məsələlərdən istifadə etmək mümkündür. Azərbaycanda yerlər və xarici universitetlər arasında birgə tədris layihələri var ve bu da resurs şirkətləri üçün yaxşı geoloq və geofizik-mühəndisliklər yetişdirmək üçün kifayətdir. Amma məzunların çoxu akademik fealiyyət məraqlanmadığında görə yerli təhsilər və məsələlərdən istifadə etmək mümkündür. Azərbaycanda yerlər və xarici universitetlər arasında birgə tədris layihələri var ve bu da resurs şirkətləri üçün yaxşı geoloq və geofizik-mühəndisliklər yetişdirmək üçün kifayətdir. Amma məzunların çoxu akademik fealiyyət məraqlanmadığında görə yerli təhsilər və məsələlərdən istifadə etmək mümkündür. Azərbaycanda yerlər və xarici universitetlər arasında birgə tədris layihələri var ve bu da resurs şirkətləri üçün yaxşı geoloq və geofizik-mühəndisliklər yetişdirmək üçün kifayətdir. Amma məzunların çoxu akademik fealiyyət

Eksternat imtahanla arzusuna qovuşdu

652 balla universitet tələbəsi oldu

Bəzən insan həyatında elə dönenlər olur ki, arzular bir müddətlik yarımçıq qalır. Amma əzmkarlıq və düzgün hədəflər olduqda həmin arzular gerçəyə çevrilir. Sərbəst (eksternat) təhsil forması formasi bu arzuların reallaşmasına yardım edir. Belə ki, bu forma müxtəlif səbəblərdən ümumi orta və tam orta təhsil seviyyələrini başa vura bilneyən şəxslər həmin seviyyələr üzrə buraxılış imtahanı verib müvafiq təhsil sənədi ilə alıf imkanı verir. Hər il minlərlə insan bu imtahanda iştirak edərək müvafiq təhsil sənədi ilə alıf edir. Bəziləri isə hətta ali məktəblərə belə qəbul olur.

“Azərbaycan müəllimi” məhz sözügeden imtahanı uğurla verdikdən sonra ali təhsil almaq məqsədində çatan məzunlardan birini oxucularla tanış edir.

Nigar Nəsirli İmli rayonunda müəllim ailəsində dünyaya gelib, 9-cu sinfi İmli şəhəri I nömrəli Humanitar fənlər təməyülli məktəb-liseydə başa vurub. Lakin müyyən sebəblərdən 10-11-ci siniflərdə təhsil alıbmayıq.

“2021-ci ilde keçirilən 9-cu sinif buraxılış imtahanında 252 bal topladım və məktəbdən fərqlənmə attestatı ilə mezun oldum. Həmin il atamın işləri ilə olağadır Rusiyaya köçməli olduq. Həmin ölkədə təhsilime gələndən etibarən vüqut həqiqətindən təhsili verən kolleco qəbul oldum. Ötən il oranı bitirdim. Oxudüğüm dövr ərzində hüquq ixtisasına olan marağım daha da artdı. Bunulun bərabər, həmişə ürəyimde Azərbaycanda ali

təhsil almaqla bağlı arzum var idi. Beləliklə, kollegi bitirdikdən sonra qarsıma möqəd qoydum və Azərbaycana goldum. 1 il erzində III grupp üzrə qəbul imtahanına hazırlaşdım. Çox çalışdım, yalnız dörsərlərim və möqsədimə yönəldim. 2025-ci ilde buraxılış və ali təhsil müəssisələrinə qəbul üzrə keçirilən blok imtahanlarında iştirak etdim. Ümumilikdə 652 bal olmaqla buraxılış imtahanından 283,5, blok imtahanından isə 368,5 bal topladım və Bakı Dövlət Universitetinin Hüquq fakültəsinə qəbul olundum”.

Müsahibimiz deyir ki, eksternat imtahanı haqqında evvelcə özü internetdən geniş bir araşdırma aparıb. Ona aydın olmayan məsələləri isə Azərbaycanda olarkən müəllimlərindən dəqiqlişdirib.

Nigar sonda ona destək olan ya-xınlara və müəllimlərinə bir daha teşəkkür edir:

“Qazandığım bu uğurun ən böyük pay sahiblərindən biri də hər an destəyini və şəfəqəni hiss etdiyim anan, həmçinin mənə irade və inam verərək uğura hazırlayan atamı! Bununla yanaş, mənəvi destək olan müəllimlərimə, üzərimdə böyük əməkkləri olan nənəmə və baba-ma dariñ minnətdərgim bildirirəm. Onların her birinin dəstəyi mənim bu yola dəha inamlı çıxmığımı və uğura çatmağıma səbəb olub”.

Təqdim etdiyimiz Nigarın uğur hekayəsi bir daha göstərir ki, doğru planlama və güclü irade ilə yarımçıq qalan arzular her zaman gerçəkəşə bilər. Yeter ki, insan inanıb möqsədə doğru addım atıñ, elə Nigar kimi...

Tural NƏSİRÖV,
Şirvan-Salyan və Mil-Mugan
üzrə regional təmsilçi

AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ

Qəzet 1934-cü ildən çıxır

Baş redaktor

Sarvan İbrahimov

Reklam və elanlar: 539-20-77; elan@media.edu.az

Ünvan: AZ-1052, Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu,

Fətəli xan Xoyski, 109

Qəzet “Azərbaycan müəllimi”nin kompüter mərkəzində yığılır və “Azərbaycan nəşriyyatı” MMC-də çap olunur

Qəzet hər həftənin şənbə günü çıxır

Bank hesabımız

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı Şərifzadə filialı

Kodu: 805142 VÖEN: 9900001881

M/h: AZ 03 NABZ 0135010000000002944

S.W.I.F.T.: IBAZAZ 2X

“Azərbaycan müəllimi” qəzeti redaksiyası

Hesab № AZ80 IBAZ38060019443164986350

VÖEN: 1300397831

Lisenziya: № 022327 **İndeks:** 0003

Tiraj: 37980

Sifariş: 1886

Məsul növbətçi: O.Mustafayev

Etibarsız sayılır

Bakı şəhər 6 nömrəli məktəb-liseyi 2023-cü ilde bitirmiş Həsənzadə Mətin Rəsim qızına verilmiş E-570618 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat iddiy üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 103 nömrəli tam orta məktəbi 2020-ci ilde bitirmiş Əşgerli Ramil Natiq oğluna verilmiş E-268694 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat iddiy üçün etibarsız sayılır.

Bakı rayon Qırqalı kənd tam orta ümumtəhsil məktəbin IX sinifini 2000-ci ilde bitirmiş Əbil oğluna verilmiş B-319879 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında attestat iddiy üçün etibarsız sayılır.

Bakı İsləm Universiteti tərəfindən 2013-cü ilde Əkbərəvəl Ayligən qızına verilmiş 2815 nömrəli diplom iddiy üçün etibarsız sayılır.

Astara Pedaqoji Kolligi tərəfindən 2023-cü ilde Əşgerov Vüsal Deyyan qızına verilmiş AA-190239 nömrəli diplom iddiy üçün etibarsız sayılır.

Ucar rayon Lək kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi 2005-ci ilde bitirmiş Həsənova Aynur Adil qızına verilmiş B-210165 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat iddiy üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kolligi (ADPU-nun nəzdində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kolligi) tərəfindən 2015-ci ilde Qənberli (Quliyeva) Günel Elşən qızına verilmiş AA-058999 nömrəli fərqlənmə diploması iddiy üçün etibarsız sayılır.

Sənətçi rayon Ciyarlı kənd tam orta məktəbi 2022-ci ilde eksternat qaydada bitirmiş Hüseynova Xatiro İlhami qızına verilmiş E-512734 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat iddiy üçün etibarsız sayılır.

Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən 1994-ci ilde Niyazova Maya Müstəcəb qızına verilmiş AB-022480 nömrəli diplom iddiy üçün etibarsız sayılır.

Sumqayıt şəhər 26 nömrəli tam orta ümumtəhsil məktəbi 2018-ci ilde bitirmiş Salmanov Teymur Akif oğluna verilmiş E-120620 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat iddiy üçün etibarsız sayılır.

Bakı Slavyan Universiteti tərəfindən 2015-ci ilde Əkbərzadə Elmən Rövşən oğluna verilmiş A-059230 nömrəli bakalavr diplomu və diploma olavaş iddiy üçün etibarsız sayılır.

Zərdab rayon Birinci Aicanlı kənd tam orta ümumtəhsil məktəbi 2021-ci ilde bitirmiş Bayramov Şərif Şəmi oğluna verilmiş E-428192 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat iddiy üçün etibarsız sayılır.

Şamaxı şəhər 2 nömrəli tam orta ümumtəhsil məktəbin IX sinifini 2025-ci ilde bitirmiş Həcətəli Nürgün Samir qızına verilmiş F-144167 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında attestat iddiy üçün etibarsız sayılır.

Bordubəy rayon Mirzəxan kənd tam orta məktəbi 2018-ci ilde bitirmiş Şükürlü Gülməm Rəhim qızına verilmiş E-125755 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat iddiy üçün etibarsız sayılır.

Bakı Qızlar Universiteti tərəfindən 2020-ci ilde Babayeva Nurənə Adil qızına verilmiş C-079015 nömrəli bakalavr diplomu və diploma olavaş iddiy üçün etibarsız sayılır.

Göyçay Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolligi tərəfindən 2019-cu ilde Əzizov Ramazan Mehman oğluna verilmiş AA-127539 nömrəli diploması iddiy üçün etibarsız sayılır.

Xaçmaz rayon Xudat şəhər 3 nömrəli tam orta ümumtəhsil məktəbin IX sinifini 2022-ci ilde bitirmiş Hacimuradova Narima Elmarovnaya verilmiş C-651657 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında attestat iddiy üçün etibarsız sayılır.

Qəbələ rayon Zarağan kənd 1 nömrəli tam orta ümumtəhsil məktəbin IX sinifini 2022-ci ilde bitirmiş Hacimuradova Narima Elmarovnaya verilmiş C-651657 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında attestat iddiy üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbi 2009-cu ilde bitirmiş Mirzəliyev Leyla Ramiz qızına verilmiş B-587381 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat iddiy üçün etibarsız sayılır.

Qəzət 1934-cü ildən çıxır

Baş redaktor

Sarvan İbrahimov

Reklam və elanlar: 539-20-77; elan@media.edu.az

Ünvan: AZ-1052, Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu,

Fətəli xan Xoyski, 109

Qəzet “Azərbaycan müəllimi”nin kompüter mərkəzində yığılır və “Azərbaycan nəşriyyatı” MMC-də çap olunur

Qəzet hər həftənin şənbə günü çıxır

Bank hesabımız

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı Şərifzadə filialı

Kodu: 805142 VÖEN: 9900001881

M/h: AZ 03 NABZ 0135010000000002944

S.W.I.F.T.: IBAZAZ 2X

“Azərbaycan müəllimi” qəzeti redaksiyası

Hesab № AZ80 IBAZ38060019443164986350

VÖEN: 1300397831

Lisenziya: № 022327 **İndeks:** 0003

Tiraj: 37980

Sifariş: 1886

Məsul növbətçi: O.Mustafayev

Baş redaktor

Sarvan İbrahimov

Reklam və elanlar: 539-20-77; elan@media.edu.az

Ünvan: AZ-1052, Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu,

Fətəli xan Xoyski, 109

Qəzet “Azərbaycan müəllimi”nin kompüter mərkəzində yığılır və “Azərbaycan nəşriyyatı” MMC-də çap olunur

Qəzet hər həftənin şənbə günü çıxır

Bank hesabımız

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı Şərifzadə filialı

Kodu: 805142 VÖEN: 9900001881

M/h: AZ 03 NABZ 0135010000000002944

S.W.I.F.T.: IBAZAZ 2X

“Azərbaycan müəllimi” qəzeti redaksiyası

Hesab № AZ80 IBAZ38060019443164986350

VÖEN: 1300397831

Lisenziya: № 022327 **İndeks:** 0003

Tiraj: 37980

Sifariş: 1886

Məsul növbətçi: O.Mustafayev